

ಹೀಗೊಂದು ಭಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಅದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ತಮ್ಮ ದೈವವನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಲೇ ಪೂಜಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ನಿಂದಾಸ್ತುತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ದಿನಮಾನದಲ್ಲಿ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡುವ ಬಹುತೇಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಳಸಬಹುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಯಾರ ಜೊತೆಗಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಧಾರಾವಾಹಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಷೋ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿ, ಅವರಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ತರಗಳು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಾಮುಗ್ಗಾ ಬಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಆ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ಹೀಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು 'ನಿಂದಾಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳು' ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯದ ಹಿಂದಿರಬಹುದಾದ ವಿವರಗಳೇನು ಎಂದು ನೋಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈ ಲೇಖನ.

ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ಮದುವೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂಭ್ರಮದ ನಡುವೆ ಎದುರಾದ ಕ್ಷಣದಿಂದ, ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ, ಆ ಛತ್ರದ ಆಚೆಗೆ ಹೊರಡುವವರೆಗೆ ಹಲವರು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ - 'ಬಹುತೇಕ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು, ರಿಯಾಲಿಟಿ ಷೋಗಳು ಅತ್ಯಂತ ದರಿವಾಗಿವೆ, ಅವು ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಬದಲಾಗಬೇಕು' ಎಂಬರ್ಥದ ಮಾತುಗಳಿದ್ದವು. ನಾನು ಆ ಜನರಿಗೆ 'ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದು ನೋಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ' ಎಂಬರ್ಥದ ಮಾತನ್ನಾಡಿ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವನಾಗಿ 'ಇದೇಕೆ ಹೀಗೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಹಲವು ಗೆಳೆಯರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತಾಡಿದೆ. ಹಲವು ವಾಹಿನಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಜೊತೆಗೆ ಅನುಭವ

ಹಂಚಿಕೊಂಡೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೊರಕಿದ ಹೊರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಆಲಿಸಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಶೋಧಕರ ತಂಡವು ಹಲವು ನೋಡುಗರನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅವೆಲ್ಲ ವಿವರವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಬಹುತೇಕ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ನೋಡುಗರು ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಎನಿಸಬಹುದಾದ 'ವೈರುಧ್ಯದ ಸಂಬಂಧ' ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಯಾರು ತಮ್ಮನ್ನು ತುಂಬಾ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು ಎಂದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಹಲವು ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತೀರಾ ಋಣಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀರಸ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖರದು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗುತ್ತಲೇ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ನೋಡುವುದರಿಂದಲೇ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನೀರಸ, ಮೂರ್ಖ ಎನ್ನುವ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಲ್ಲವೇ? ಅವರೇ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದೂ ಈ ಜನ ಏಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಾರೆ? ಇವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕುತೂಹಲಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

ಈ 'ಬೈಗುಳದ ಜೊತೆಗೆ ನೋಡುವ' ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನದು ಅಳುಕಿನೊಡನೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಆನಂದ, ಎರಡನೆಯದು ವೈರುಧ್ಯ ಗ ಸೇವನೆಯ ಸುಖ, ಮೂರನೆಯದು ಗುಂಪು ವರ್ತನೆಯ ಗುಣ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಂಚ ವಿವರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗಬಹುದು.

ಅಳುಕಿನೊಡನೆ ಆನಂದ

ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'ಗಿಲ್ಡಿ ಪ್ಲೇಷರ್' ಎನ್ನಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ನೋಡುಗರು ತಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕುರಿತಂತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾರರು. ಅವರು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡಿ ಸ್ವತಃ ಸಂಕೋಚ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ, ತಾವು ಅಸ್ವಚ್ಛರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಲೇ ಮತ್ತೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಂದಾಗ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ನೋಡುಗರು- 'ಓ..! ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡುವಾಗ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಈ ಟಿವಿಯ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದೇನೆ, ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಂದಾಗ ನನಗರಿವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಟಿವಿ ಹಚ್ಚಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೈದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದರು. ಇದನ್ನೇ ಅಳುಕಿನೊಡನೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಆನಂದ ಎಂದದ್ದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು, 'ಇಡೀ ದಿನ ದುಡಿದು ಹೈರಾಣಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಡ್ಡತನ ನೋಡುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಸುಸ್ತು

'ಶ್ರೀ' ಧಾರಾವಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಾ ಜೋಷಿ

